

Stifteren af

»de flensborgske Enkeboliger«

Borgmester Andreas Flensborg

Af Skoledirektor J. K. JENSEN

Borgmester, Cancelliraad Andreas Flensborg og Frue, Ane Katrine Stefansdatter.

Over Indgangsporten til Ejendommen Nørregade Nr. 31, de saakaldte "Under et Ophold i København havde Flensborgske Enkeboliger« læses følgende:

>Frie Bolig

for 8te Horsens Borgeres Enker, oprettet

det velgørende Forsyn til Ære af

Cancelliraad Andreas Flensborg,

Borgmester og Byfoged i Horsens, og hans Hustru,

Anna Cathrine Stephans Datter,

hvis Varighed ved Gavebrev er bekræftet

Aar 1790 23. October.«

Den i denne Inskription omtalte Cancelliraad, Borgmester og Byfoged, hvis fulde Navn var Andreas Nielsen Flensborg, blev født den 21. Maj 1716 i Horsens, som Søn af Vejer og Maaler Niels Andreas Flensborg og Hustru Kirstine Herlufsdatter, d. y. s., at han, var Sønnesøn af By- og Herredsskriver i Horsens Andreas Hansen Flensborg, der levede 1656-1708 og var Slægtens ældste Repræsentant i Horsens.

Borgmester Andreas Flensborgs Morfar, Købmand i Viborg Herluf Urbansen var Søn af Raadmand i Horsens, privilegeret Vinhandler Urban Jacobsen og Hustru Bodil Olufsdatter, der skænkede Lysekronen Nr. 2 i Rækken fra Koret nedad, i Vor Frelsers Kirke, og som begge findes nedsat i muret Begravelse i Vor Frelsers Kirkes Midtergang.

Kgl Bevilling som Prokurator

Ifølge den for nyligt udkomne Slægtsbog: »Slægten Flensborg fra Horsens«, som er Hovedkilden til de her meddelte Oplysninger, havde Andreas Flensborg den 13. August 1742 givet Møde paa Horsens Raadhus, hvor han i Magistratens og Skriverens Nærværelse aflagde Borgereden og betalte det befalede Gebyr: 2 Rdl. 2 Mrk. 8 Skl., idet han erklærede, at han ville ernære sig ved Købmandsskab og anden borgerlig Næring.

Som ungt Meneske havde han været ansat som Fuldmægtig hos den hovedrige Købmand Peder Th. Berings, samtidig med at han privat studerede Lovskyndighed. Allerede mens han var i P. Th. Berings Brød, havde han ved flere Lejligheder optraadt som Prokurator, autoriseret af Stiftamtmanden, og efter Ansøgning af 22. September 1746 fra Byfoged Rasch i Horsens, der selv var gammel og skrøbelig, blev han af Stiftamtmanden be-

I Aaret 1786 kunde Magistraten da ogsaa, i Anledning af, at han havde paataget sig en Kautionsforpligtelse, afgive Vidnesbyrd om, at han foruden Hus og Grund i Horsens af langt større Værdi end de 2000 Rdl., Talen var om, ejede flere anseelige Ejendomme paa Byens Grund og udenfor - alle ubehæftede. Han selv og Familie boede, i alt Fald i de senere Aar, efter alt at dømme i Gaarden Nr. 119, nuv. Søndergade Nr. 29.

En Spekulation,

der slog fejl

Men medens Borgmester Andreas Flensborgs Planer altsaa i Almindelighed blev lykkelig ført ud i Livet, viste det sig - som Rektor J. H. Th. Berings gør opmærksom paa i sine paa Stiftsbiblioteket i Aalborg beroende Dagbøger, umuligt for ham at faa sin Datter Kristine ophøjet til Rektorfrue paa Horsens Latinskole,

Rektor Th. Berings var ugift, da han; Efteraaret 1773 overtog Rektoratet i Horsens, men hemmeligt forlovet med Provstdatteren Gregoriana Begtrup fra Aarhus, der Aaret efter blev hans Hustru. Rektor Th. Berings blev derfor som det gode Parti, han med Rette blev anset for at være, straks en omsværmet Mand. Og blandt dem, der ansaa ham for egnet til Svigersøn, var ogsaa Borgmester Andreas Flensborg.

Kancelliraad Jochum de Lichehn havde paataget sig at være Mellemand og var bemyndiget til foruden Pigen at tilbyde Rektor Thauber den betydelige Medgift af 1000 Rdl. samt »Udstyr efter Standsmæssighed«, og han kunde pege paa, at det ikke var uden Betydning for Rektor og Skolen, at Rektor fik de formaaende Skolepatron til Svigerfader. Dette maatte Rektor naturligvis give Kancelliraaden Ret i. »Men« - tilføjede han - »er det ogsaa i økonomien og Husførelsen efter min egen Plan lige saa fordelagtigt at have sin Svigermor her i Byen, som maaske kunde faa i Sinde at byde og befale i mit Hus som i sit eget og anse min Kone lige som hende tilforn underdanige Datter, der var nødt til at danse efter hendes Pibe?«

Hertil svarede Kancelliraaden: »Der er noget i det, De siger. Jeg raader ogsaa kun uden at forbinde Dem til noget.« Derefter gjorde han opmærksom paa, at en »Hr. F.« (Sognepræst Niels Friberg, Nørre Snede-Ejstrup) gik paa Frierfodder efter Kristine. »Men« -- føjede han til -- »vil De have hende, som er den bedste, saa skal »F« have den yngste«, der hed Sidse Det vilde Thauber imidlertid ikke, hvorfor Pastor Friberg 1774 hjemførte Kristine til Nørre Snede, medens Sidsel først 1778 blev gift med Consumptionsforvalter Barfoed.

Den 22. Septbr. - altsaa endnu medens han var Fuldmægtig hos Købmand P. Th. Berings, havde Andreas Flensborg indgaaet Ægteskab med Anne Catherine Stephansdatter, f. 16. Maj 1721, D. af Povl Vendelbo Løvenørns Stedfader, Borger i Horsens og Consumptionsforpagter Stefan Jacobsen og Hustru Bodil Olufsdatter.

I dette Ægteskab fødtes ialt 14 Børn, nemlig 8 Sønner og 6 Døtre, hvoraf dog 4 Sønner og 2 Døtre døde allerede som Børn. Ikke mindre end 3 af Sønnerne blev Præster, og det var som "et synligt Udtryk for sin Taknemlighed overfor det guddommelige Forsyn og til en erkendtlig Erstatning for den fri Undervisning og gavmilde Understøttelse", som disse hans 3 Sønner havde nydt, at Borgmester Flensborg den 22. Septbr. 1777 skænkede Latinskolen en Gaards Avling, hvoraf den aarlige Indtægt skul-

Da Borgmester Flensborg stiftede den milde Stiftelse

Det er dog ikke dette Legat saa meget som det er Stiftelsen af "de Flensborgske Enkeboliger", Nørregade 31, der har bevaret Borgmester Andreas Flensborgs og Hustrus Navne ned til Nutiden.

Som det fremgear af den foran citerede Inskription over Indgangsportalen, hviler denne "milde Stiftelse" paa Gavebrevet af 23. Oktober 1790. Heraf fremgaar, at Ægteparret "til en Amindelse om de mange Forsynets Velgerninger, de fra deres Ungdom indtil høje Alderdom i Horsens Bye havde nydt" skænkede det dem "tilhørende Sted, som de have ladet opbygge og indrette til Bopæl for 8 fattige Enker, saaledes at enhver af dem deri har sin Stue med Jernkakkellovn og et lidet Køkken ved Siden og desuden et Aflukke i det i Gaarden staaende Hus til Brænde. Med Stedet følger Gaards- og Haugeplads samt Pompevand". - Endvidere skænkede de to Gaardsavling paa Horsens Marker, hvoraf Indtægten skulde anvendes til Gaardens Vedligeholdelse.

Stiftelsens gamle Gaard, hvis Portal uden al Tvivl er udført af Jens Hjernesøe, findes den Dag i Dag bevaret i den Skikkelse, den havde ved Gavebrevets Udstedelse, og her har i Aarene, der siden da er svundet, adskillige skikkelige og trængende Enker af Horsens Byes Borgere haft Bolig og Husly samt - takket være

Udstedelsen af dette Gavebrev blev Borgmester Andreas Flensborgs sidste Finansoperation. Allerede tre Dage efter, at han havde underskrevet Fundatsen, altsaa den 26. Oktober 1790, afgik han ved Døden. Hans Hustru overlevede ham i godt 11 Aar, idet hun først døde den 21. December 1801. Begge Ægtefæller blev begravet paa Klosterkirkegaarden, hvor en oprindelig prægtig, men nu stærkt havareret Ligsten minder om dem.

Deres Grav er dog ikke bevaret, idet Ligstenen, der menes udgaaet fra Jens Hjernesøes Værksted, flere Gange har skiftet Plads. For Tiden er den anbragt i Græsplænen som Nr. 2 fra Nord til Venstre for Gangen ned langs Kapellet Østside. Inskriptionen, der næsten er udvisket, har følgende Ordlyd:

Her er nedlagt til Hvile det forkrænkelige af Cancellie-Raad Andreas Flensborg, Borgmester Byfoged i Horsens, som døde Aar 1790 i sit Alders 75. Aar, og hans Frue Anna Katarina Stephansdatter, som døde Aar 1801 i hendes Alders 81. Aar, Begge fødte og opdragne her i Horsens, hvor de af den algode Bestyrer overvældedes med utallige uforskylde Velgierninger og nøed sande Livets Glæder, blandt hvilke et Ægteskab, som varede over 49 Aar og velsignede med 8 Sønner og 6 Døtre, af hvilke 14 Børn 8 i Ungdommen bortdøde herunder ogsaa finde Hvile.

To af Sønnerne Thomas Flensborg, f. 20. Juli 1750, d. 21. April 1830, der var Sognepræst i Eltang, og Ole Flensborg, f. 30. Januar 1753, d. 10. Juli 1805, efterlod sig talrige Efterkommere der